

Folketingets Miljø- og Fødevarerudvalg
Christiansborg
1240 København K

J.nr. 2016-7592

Den 31. august 2016

Miljø- og fødevareministerens besvarelse af spørgsmål nr. 1012 (MOF alm. del) stillet 1. juli 2016 efter ønske fra Simon Kollerup (S).

Spørgsmål nr. 1012

Ministeren bedes kommentere henvendelsen af 30. juni 2016 fra Inga Birthe Hansen vedrørende udvidelse af industrisvinebrug, jf. MOF alm. del - bilag 559.

Svar

Jeg har forelagt spørgsmålet for Miljøstyrelsen, som oplyser, at henvendelsens spørgsmål om kommunalbestyrelsens ansvar og forpligtelser, ligger inden for Social- og Indenrigsministeriets område. Miljø- og Fødevarerministeriet har derfor indhentet de udbedte oplysninger herfra.

Social- og Indenrigsministeriet kan indledningsvis generelt oplyse følgende om kommunalbestyrelsens overordnede ansvar for kommunens virksomhed:

”Det følger af § 2, stk. 1, i lov om kommunernes styrelse (lovbekendtgørelse nr. 769 af 9. juni 2015), at kommunalbestyrelsen er kommunens øverste organ. Kommunalbestyrelsen har således det overordnede ansvar for hele den kommunale virksomhed. Kommunalbestyrelsen er kompetent til at træffe afgørelse i enhver sag, som vedrører kommunen. Kommunalbestyrelsen overlader i vidt omfang beslutninger vedrørende kommunale anliggender til kommunale udvalg og til forvaltningen ved delegation. Dette ændrer ikke på det forhold, at kommunalbestyrelsen er ansvarlig for den kommunale virksomhed. Kommunalbestyrelsen er således ikke efter de almindelige kommunale styrelsesregler bundet til at følge en indstilling fra forvaltningen om, hvordan en sag skal afgøres.

Noget andet er, at det i visse tilfælde følger af sektorlovgivningen, at kommunen, hvis bestemte betingelser er opfyldt, er bundet til at træffe en bestemt afgørelse, idet en anden afgørelse så vil være i strid med sektorlovgivningen. I givet fald gælder dette også, når kommunalbestyrelsen træffer afgørelsen. Om dette gælder for en bestemt type afgørelser, beror på den pågældende sektorlovgivning. I dette tilfælde reglerne i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug (husdyrgodkendelsesloven), der hører under Miljø- og Fødevarerministeriet.”

På baggrund af oplysninger fra Miljøstyrelsen kan jeg oplyse, at det generelt fremgår af husdyrgodkendelsesloven, at kommunalbestyrelsen ved behandling af sager om godkendelse af husdyrbrug skal sikre, at kravene i denne lovs § 19 opfyldes, herunder at ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik, og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne. Hvis dette ikke kan opfyldes, skal kommunalbestyrelsen meddele afslag, jf. denne lovs § 31.

Ved sagens afgørelse skal kommunalbestyrelsen således vurdere hensynet til omgivelserne. Denne konkrete vurdering er i vid udstrækning normeret i bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug (husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen). Der er i denne bekendtgørelse fastsat faste grænser for, hvor stor påvirkningen må være (f.eks. grænser for lugt, ammoniaknedfald på natur og nitratudvaskning), og det er også i kraft af husdyrgodkendelsesloven og -bekendtgørelsen fastlagt, hvilke metoder der skal bruges til at beregne disse påvirkningers omfang.

Hvis et ansøgt projekt om husdyrbrug lever op til alle krav, er kommunens råderum for at træffe afgørelse om afslag begrænset. Denne normering er et resultat af adskillige års tilpasning af loven for at opnå en ensartet og enkel administration på dette område over hele landet. Herudover er der gennem en fast praksis i Natur- og Miljøklagenævnets afgørelser sket en yderligere normering. Kommunalbestyrelsens afgørelser kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet, og nævnet kan ophæve kommunens afgørelse og hjemsende den til fornyet behandling i kommunen eller omgøre afgørelsen.

Social- og Indenrigsministeriet kan endvidere generelt oplyse: ”at Statsforvaltningen efter lov om kommunes styrelse fører tilsyn med, at kommunerne overholder den lovgivning, der særligt gælder for offentlige myndigheder.

Statsforvaltningen fører ikke tilsyn, i det omfang særlige klage- eller tilsynsmyndigheder, f.eks. Natur- og Miljøklagenævnet, kan tage stilling til den pågældende sag.

Statsforvaltningen afgør selv, om der er grundlag for at tage en tilsynssag op til behandling.

Reglerne om Statsforvaltningens tilsyn står i §§ 47-48 a i lov om kommunernes styrelse.

Tilsynet med kommunerne vedrører som nævnt alene lovgivning, der særligt gælder for offentlige myndigheder.

Spørgsmål om, hvorvidt en kommune har påført en ansøger et erstatningsberettigende tab i forbindelse med sagsbehandlingen, skal efter ministeriets opfattelse afgøres efter almindelige erstatningsretlige regler, som gælder for både offentlige myndigheder og private og falder således uden for tilsynets kompetence. En eventuel erstatningssag vil derfor skulle afgøres ved domstolene.

I den situation, hvor en kommune - som juridisk person - ved domstolene dømmes til at betale andre en erstatning, er det som udgangspunkt ikke kommunalbestyrelsesmedlemmerne, der hæfter personligt for det opståede tab. For at Statsforvaltningen kan rejse en efterfølgende erstatningssag mod kommunalbestyrelsesmedlemmerne, kræves det, at det må antages, at kommunens tab er opstået som en følge af, at kommunalbestyrelsesmedlemmerne har udvist en uforsvarlig adfærd, der kan tilregnes dem som forsætlig eller uagtsom.

Statsforvaltningen kan således efter § 50 c, stk. 1, i lov om kommunernes styrelse anlægge erstatningssag mod kommunalbestyrelsesmedlemmer, som er ansvarlige for, at kommunen er påført et tab.

Ved Statsforvaltningens afvejning af, om der skal anlægges erstatningssag mod et eller flere kommunalbestyrelsesmedlemmer, skal Statsforvaltningen foretage en vurdering af, om de pågældende ved domstolene må antages at ville blive idømt erstatningsansvar efter dansk rets almindelige erstatningsregler. Statsforvaltningen skal dermed vurdere, hvorvidt der foreligger en uforsvarlig adfærd, som kan tilregnes den eller de pågældende som forsætlig eller uagtsom, og om der som en forudselig følge heraf er opstået et tab for kommunen.

Den rådgivning, kommunalbestyrelsen har fået af forvaltningen eller evt. eksterne rådgivere, kan have betydning ved vurderingen af, om der er handlet ansvarspådragende. Hvis kommunalbestyrelsen ikke i forvejen er blevet advaret af forvaltningen eller af f.eks. en ekstern rådgiver eller Statsforvaltningen, kan der ikke stilles særligt strenge krav til kommunalbestyrelsesmedlemmers agtsomhed.

Såfremt kommunalbestyrelsesmedlemmer har truffet en beslutning, som er båret af usaglige hensyn, og denne beslutning medfører et tab for kommunen, vil betingelser for anlæggelse af en erstatningssag være opfyldt, hvis varetagelsen af usaglige hensyn kan tilregnes de pågældende medlemmer som forsætlig eller uagtsom, dvs. de pågældende medlemmer vidste eller burde have vidst, at beslutningen var ulovlig.

Der henvises til Hans B. Thomsen m.fl.: Lov om kommunernes styrelse med kommentarer, 2010, side 452ff.

Et medlem af kommunalbestyrelsen kan ikke unddrage sig ansvar ved at undlade at stemme. Det følger af § 50 c, stk. 2, i lov om kommunernes styrelse.

Det er på den baggrund Social- og Indenrigsministeriets opfattelse, at en kommunalbestyrelse, der - i et tilfælde, hvor det følger af sektorlovgivningen, at kommunen, hvis bestemte betingelser er opfyldt, er bundet til at træffe en bestemt afgørelse - går imod en indstilling fra forvaltningen og træffer en beslutning, som er i strid med sektorlovgivningen, efter omstændighederne vil kunne ifalde et erstatningsansvar, hvis kommunen derved er påført et tab. Statsforvaltningen vil i et sådant tilfælde efter § 50 c, stk. 1, i lov om kommunernes styrelse kunne træffe afgørelse om anlæggelse af erstatningssag mod de enkelte kommunalbestyrelsesmedlemmer, som ikke har stemt imod forslaget.

Afslutningsvis kan Social- og Indenrigsministeriet generelt oplyse, at Statsforvaltningens afgørelser om anlæggelse af erstatningssag efter § 50 c, stk. 1, i lov om kommunernes styrelse kan indbringes for Social- og Indenrigsministeriet af kommunalbestyrelsen eller de medlemmer, foranstaltningen er rettet imod. Det følger af § 52, stk. 1, i lov om kommunernes styrelse. Ministeriet kan endvidere af egen drift tage Statsforvaltningens afgørelse op til behandling, hvis sagen er af principiel eller generel betydning eller har alvorlig karakter efter § 52, stk. 3, i lov om kommunernes styrelse.”

Esben Lunde Larsen

/

Claus Torp